

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. 11 Listopada 35A, 17-300 Siemiatycze

tel/fax 85 655 69 57 e-mail: mops@siemiatycze.eu www.bip.mops.um.siemiatycze.wrotapodlasia.pl

---

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2018 rok

WSTĘP

Rok 2018 był kolejnym rokiem wykonywania przez gminę zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018, poz. 998 z późn.zm.) a jednocześnie ostatnim rokiem realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny Miasta Siemiatycze na lata 2015-2018, przyjętego Uchwałą NR VI/32/15 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 18 marca 2015 r., którego opracowanie i realizacja wynikają z art. 176 pkt 1 ww. Ustawy.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia zarówno stan realizacji ustawowych zadań w 2018 roku jak i kończącego się Programu.

Pierwszym krokiem w kierunku skutecznego udzielania przez Miasta Siemiatycze wsparcia rodzinom w kryzysie oraz przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej jest diagnoza występujących w nich problemów. Informacje o rodzinach przeżywających kryzys, czy też mających trudności w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pozyskują przede wszystkim pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. Głównym źródłem informacji są przeprowadzane przez nich rodzinne wywiady środowiskowe, kontakty z rodzinami, w których prowadzona jest wyłącznie praca socjalna oraz kontakty z pracownikami innych instytucji, w tym jednostek oświatowych, ochrony zdrowia, sądu i policji. Asystent rodziny pracujący w MOPS w Siemiatyczach także pozyskuje i gromadzi informacje na temat ww. rodzin.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach udzielił pomocy 544 rodzinom czyli 1023 osobom. Podobnie jak w poprzednich latach przeważały rodziny z jednym dzieckiem (85 rodzin) oraz rodziny z dwojgiem dzieci (57 rodzin) najmniejszą grupę stanowiły rodziny z pięciorgiem dzieci ponieważ była to tylko jedna rodzina. Wśród rodzin objętych w ubiegłym roku pomocą społeczną 63 to rodziny niepełne. Dane te utrzymują się na poziomie zbliżonym do poprzednich lat. W 2018 roku nie zmieniły się również powody z jakich siemiatyckie rodziny korzystały z pomocy społecznej i zostały objęte wsparciem. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2018 r. było: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

I. Zagadnienia ogólne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania na podstawie uchwały Nr VI/32/15 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 18 marca 2015 roku w sprawie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z póź.zm) nakłada na miasto obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/w ustawy do zadań gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wspierania dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
  - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b. kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
6. sporządzania sprawozdań rzeczowo - finansowych w zakresie wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie,
7. prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

II . Wspieranie rodziny

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych gmina ma obowiązek zapewnić wsparcie polegające w szczególności na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
5. pomocy w integracji rodziny,
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny w 2018 roku jak i w latach poprzednich było prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, za zgodą rodziny i przy jej aktywnym udziale.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych koncentrowały się przede wszystkim na diagnozowaniu i analizowaniu sytuacji rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ustaleniu przyczyn występowania kryzysu. Udzielana pomoc miała na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz wzmocnienie jej w wypełnianych przez nią funkcjach (opiekuńczej, wychowawczej, ekonomicznej, socjalnej i kulturowej) i była realizowana w ramach prowadzonej pracy socjalnej. Pracownicy socjalni po dokonaniu wnikliwej analizy wnioskowali o pomoc w formie asystenta rodziny. Aktywny udział rodziny, pracownika socjalnego i asystenta rodziny we wspólnym tworzeniu planu pracy dla rodziny powodował możliwość wyjścia danej rodziny z trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazła.

W 2018 r. pracownicy socjalni objęli pomocą:

- 49 rodziny, w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa. Podjęte w tych rodzinach działania dotyczyły w szczególności: motywowania do systematycznego kontrolowania przebiegu ciąży i stosowania zaleceń lekarskich, wnioskowania o pomoc finansową na zakup leków, wyprawki dla dzieci, artykułów higienicznych, wnioskowanie o udzielenie pomocy rzeczowej w formie odzieży, wskazywanie możliwości otrzymania bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, psychologicznego, prawnego), monitorowanie właściwego pełnienia ról rodzicielskich, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, załatwianiu spraw urzędowych,

wykorzystywaniu własnych uprawnień do świadczeń społecznych, udzielanie poradnictwa w zakresie opieki i wychowania dzieci;

- 68 rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym wskazano i umożliwiono kontakt ze specjalistami (psycholog, prawnik) Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innych placówek wspierających funkcjonowanie rodziny w tym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Siemiatyczach; udzielono wsparcia w zakresie: tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi rodziny, edukacji (wskazanie właściwych metod wychowawczych, spędzania wolnego czasu, zwracanie uwagi na warunki sanitarno-higieniczne i zadbanie dzieci, motywowanie rodziców do pracy nad właściwą postawą i prawidłowym wypełnianiem swoich obowiązków), zdrowia (motywowanie do podjęcia pracy);
- w 32 rodzinach w których znajdowały się dzieci a były wdrożone Procedury Niebieskiej Karty rozwiązywali problemy związane z występującą w rodzinie przemocą.

Asystent Rodziny

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach zatrudniał asystenta rodziny w wymiarze 1 etatu. Całkowity koszt zatrudnienia asystenta rodziny wyniósł 36.041,66 złotych. W 2018 roku asystent rodziny prowadził pracę w 17 rodzinach w miejscu ich zamieszkania, obejmując pomocą 62 osoby w tym 38 dzieci (w tym noworodek a także dzieci w wieku niemowlęcym, przedszkolnym, wczesnoszkolnym oraz szkolnym). Rodziny zmagają się z różnego rodzaju trudnościami w szczególności były to problemy opiekuńczo – wychowawcze, trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie, bezradność a także niepełnosprawność dziecka w rodzinie oraz przemoc. Asystent rodziny współpracował ze wszystkimi rodzinami na podstawie sporządzonego planu pracy, wszystkie działania odbywały się w konsultacji z pracownikiem socjalnym bądź koordynatorem pieczy zastępczej. Asystent rodziny przede wszystkim pracował z rodzinami w celu poprawy ich sytuacji życiowej, motywując je do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy. W pierwszej kolejności asystent wspierał rodzinę w rozwiązywaniu podstawowych problemów życiowych. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki, jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci. Działania asystenta nakierowane były na zdobycie przez rodziny, z którymi współpracował umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, nabycia umiejętności rozwiązywania

problemów socjalnych, wychowawczych z dziećmi oraz problemów psychologicznych. Asystent rodziny wspierał również rodziców nieaktywnych zawodowo do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poprzez wspólne sporządzanie aplikacji do pracy oraz poprzez poszukiwanie ofert pracy. Asystent przeprowadzał również rozmowy motywujące i wspierające, a także mobilizujące do uczęszczania na terapię np. alkoholową. Systematycznie były przeprowadzane rozmowy indywidualne z poszczególnymi członkami rodziny (rozmowy pedagogizujące z rodzicami), a także aranżowane były spotkania wszystkich członków rodziny w celu omówienia poszczególnego zdarzenia jakie miało miejsce w rodzinie. Asystent przeprowadzał treningi budżetu domowego oraz trening czystości. Asystent rodziny przebywał w stałym kontakcie z pedagogami dzieci uczących się w przedszkolu oraz szkole, a także z kuratorami sądowymi. Asystent rodziny podejmował również działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce jest nieodpłatny i dobrowolny. Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje Burmistrz na czas nieokreślony. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

1. opiekuńczej – zapewniającej opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego,
2. specjalistycznej – w której organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, indywidualny program korekcyjny, psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny,
3. pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę w formie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych.

Na terenie miasta funkcjonowały następujące placówki (światlice) prowadzone przez:

1. Szkołę Podstawową Nr 1 i Nr 3 – w oparciu o przepisy ustawy o systemie oświaty,
2. Caritas Diecezji Drohiczyńskiej Oddział w Siemiatyczach – w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina wspierająca

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

1. opiece i wychowaniu dziecka,
2. prowadzeniu gospodarstwa domowego,
3. kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia Burmistrz po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego. W 2018 r. nie ustanowiono rodziny wspierającej, gdyż nie zachodziła taka potrzeba.

III. Finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do w/w wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

IV. Zadania realizowane przez Miasto Siemiatycze w 2018 roku w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach w 2018 roku realizował następujące zadania:

- 1) Współfinansowanie pobytu 7 dzieci w rodzinie zastępczej,
- 2) Współfinansowanie pobytu 4 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- 3) Prowadzenie mediacji rodzinnych, monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających różnego rodzaju problemy,
- 4) Zatrudnienie asystenta rodziny.

V. Wydatki w 2018 roku na zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej były następujące:

- 1) Współfinansowanie pobytu 4 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej i 7 dzieci w rodzinie zastępczej – 95.425,00 zł.
- 2) Współfinansowanie funkcjonowania świetlicy opiekuńczo - wychowawczej dla 25 dzieci prowadzonej przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej - 46.360,43 zł.
- 3) Zatrudnienie asystenta rodziny 36.041,66 zł.

VI. Podsumowanie

Realizacja Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018 jest zadaniem do wykonania dla Gminy wynikającym z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Coroczne sprawozdania z realizacji zadań ze wspierania rodziny były także sprawozdawczością z realizacji programu. Należy podkreślić, iż rok 2018 był ostatnim rokiem realizacji ww. Programu. Analiza danych zebranych zarówno w niniejszym opracowaniu oraz sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za lata 2015, 2016, 2017 jak i wskaźników monitorowania stopnia wdrożenia Programu pozwala stwierdzić, iż większość zaplanowanych w nim działań została zrealizowana.

W okresie trwania Programu objęto asystą łącznie 32 rodziny, z którymi pracę prowadził zatrudniony w tut. Ośrodku asystent rodziny. Należy zauważyć, iż po zakończeniu pracy z rodziną był wprowadzony monitoring sytuacji rodzin który wynika z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ilość i sposób kontaktów z rodziną w okresie monitoringu nie są określone w ww. ustawie. Asystent kontaktując się z rodziną i oceniając jej sytuację przeciętnie raz w miesiącu, chyba że, rodzina sama inicjuje częstsze kontakty, bądź do ośrodka docierają ze środowiska niepokojące informacje na temat funkcjonowania rodziny. Działania asystenta w czasie trwania monitoringu sytuacji rodziny polegały również na kontaktach z jednostkami oświatowymi, ochrony zdrowia, a także kuratorami sądowymi i pracownikami socjalnymi celem bieżącego śledzenia sytuacji dzieci. po zakończeniu realizacji planu pracy z rodziną. Działania asystenta rodziny pracującego w MOPS w Siemiatyczach są zintensyfikowane również na pomoc rodzinom, które jej oczekują zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, która zwiększa zakres obowiązków asystentów rodziny, jak i zakres rodzin, które mogą skorzystać z tej formy wsparcia.

Stopień wdrożenia Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2018 potwierdza, że założone cele i opracowane do nich działania były prawidłowe. Znaczna część dotychczas podejmowanych działań wymaga kontynuowania, w związku z czym będą zawarte również w Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021. Skuteczność ich realizacji, tak jak w latach 2015-2018, będzie możliwa wyłącznie przy interdyscyplinarnej współpracy wszystkich instytucji oraz organizacji realizujących zadania na rzecz dzieci i rodzin.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ewa Romaniuk

Faint, illegible text covering the majority of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

